

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **S.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpeného Mgr. J., advokátkou so sídlom v B. proti žalovanej **Ing. O.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. V., advokátom so sídlom v B., o **413,79 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 23 C 129/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. apríla 2012 sp. zn. 9 Co 250/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky

I. **z r u š u j e** rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 12. apríla 2012 sp. zn. 9 Co 250/2011 v žalobe vyhovujúcej časti a o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

II. **o d m i e t a** dovolanie žalovanej smerujúce proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. apríla 2012 sp. zn. 9 Co 250/2011 v žalobe zamietajúcej časti.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom zo 16. marca 2011 č.k. 23 C 129/2010-94 konanie v časti o zaplatenie 181,88 € zastavil, žalobu v zostávajúcej časti zamietol (413,79 € - 181,88 €) a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania 199,47 €. Prihliadajúc na späťvzatie časti žaloby konanie v rozsahu späťvzatia zastavil (§ 96 ods. 1 a 3 O.s.p.). V ďalšom dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie 231,91 € s príslušenstvom (úprava žalobného petitu po čiastočnom späťvzati žaloby na pojednávaní súdu 16. februára 2011 – č.l. 84 spisu) titulom neuhradených zálohových platieb za užívanie družstevného bytu (č. bytu X. na ulici B.) v období január až marec a júl 2009 žalovanou, nie

je dôvodný. Vychádzajúc z vykonaných dôkazov zistil, že žalovaná ako nájomníčka bytu síce nerešpektovala v spornom období žalobcom (ako vlastníkom bytu) upravený postup úhrad platieb za užívanie bytu, keď mesačné platby poukazovala subjektu vykonávajúcemu správu bytu – S. (ďalej len „správca“), tento ich po vyúčtovaní zaslal na účet žalobcu. Poukázaná suma 495,20 € bola špecifikovaná priezviskom žalovanej a bolo jednoznačné, že sa jedná o preplatok, resp. finančné prostriedky súvisiace s užívaním bytu žalovanej. Uvedená suma bola väčšia ako dlh žalovanej, ktorý evidoval žalobca; žalobca poukázanú sumu vrátil späť správcovi. Na základe toho súd uzavrel, že dlh žalovanej za obdobie január až august 2009 nevznikol a preto žalobu nebolo možné považovať za dôvodne podanú. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 12. apríla 2012 sp. zn. 9 Co 250/2011 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle § 220 O.s.p. zmenil tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi 231,91 € spolu s príslušenstvom (poplatkom z omeškania – vid' výrok rozsudku); žalobu v zostávajúcej časti žalovaného príslušenstva (poplatku z omeškania) zamietol a vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p.). Po zopakovaní dokazovania (§ 213 ods. 3 O.s.p.) zistil, že na základe dohody o užívaní družstevného bytu vznikol medzi žalobcom a žalovanou nájomný vzťah. Opierajúc sa o ustanovenie § 671 ods. 1 a § 696 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka dôvodil základnú povinnosť nájomcu platiť prenajímateľovi nájomné a úhrady za plnenia poskytované s užívaním bytu a to bez ohľadu na to, aká bola prax medzi nájomcom a správcom (nájomca nemá voči správcovi žiadne práva a povinnosti, tieto má voči správcovi len žalobca ako vlastník bytu). Žalobca doručil žalovanej 27. februára 2009 predpis mesačnej zálohovej úhrady za užívanie bytu platný od 1. januára 2009 a ďalší platný od 1. júla 2009, tento bol daný na poštovú prepravu 27. júla 2009, ktorými bola žalovaná výslovne upozornená, že má úhrady realizovať na účet žalobcu (č.ú: X. vo V.) do 15 dňa príslušného mesiaca s uvedením príslušného variabilného symbolu. Ak žalovaná platila mesačné zálohové úhrady za užívanie bytu správcovi a tento ich prijal, tak sa na úkor žalovanej obohatil (§ 451 Občianskeho zákonníka), pretože prijal plnenie bez právneho dôvodu. Bez právneho významu považoval odvolací súd to, že správca poukázal na účet žalobcu preplatok 495,20 € z dôvodu, že tento sumu neprijal a vrátil ju späť správcovi. Uvedené nezbavovalo žalovanú ako nájomníčku platiť úhrady žalobcovi ako prenajímateľovi. Z uvedených dôvodov súd považoval žalobu za dôvodne podanú. Poplatok z omeškania priznal v zmysle § 697 Občianskeho zákonníka v spojení s § 4 nariadenia vlády

SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka s prihliadnutím na dohodnutú lehotu splatnosti nájomného (20. dňa toho ktorého mesiaca) a vzhľadom na doručenie predpisu mesačných zálohových úhrad nájomného žalovanej 27. februára 2009 a vo zvyšku žalobu o zaplatenie poplatku z omeškania zamietol (viď v podrobnostiach str. 6 bod 2 a 3 odôvodnenia rozsudku).

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktoré odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), prípustnosť dovolania dôvodila § 238 ods. 1 O.s.p. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zdôraznila, že žalobcovi bola dlžná suma pripísaná na jeho účet v peňažnom ústave, ktorú v mene žalovanej zaslal správca. Platba bola riadne označená jej menom a variabilným symbolom. Zákon neukladá povinnosť dlžníkovi zaplatiť dlh osobne, nevylučuje plnenie poverenou osobou. Konanie žalobcu považuje za špekulatívne – dať jej výpoveď z nájmu a vypratať ju z bytu pre hrubé porušenie nájomnej zmluvy.

Žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že prípustnosť dovolania žalovanej je zo zákona vylúčená, pretože odvolací súd rozhodoval o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (§ 238 ods. 5 O.s.p.). Žalovanou uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. by bolo možné preskúmať len v tom prípade, ak by bolo dovolanie prípustné, sám o sebe však nezakladá prípustnosť dovolania. Rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne, konanie netrpí ani vadou v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Žalobca navrhol, aby dovolací súd odmietol dovolanie žalovanej a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania (27,55 €).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.). Dospel pritom k týmto záverom:

1. Dovolanie žalovanej smeruje tiež proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bola žaloba v časti poplatku z omeškania zamietnutá. Z rozhodujúceho – obsahového

hľadiska ide v tejto časti o potvrdzujúci rozsudok, lebo ním odvolací súd v porovnaní s rozsudkom súdu prvého stupňa upravil rovnako práva a povinnosti účastníkov konania.

Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Prípustnosť tejto časti dovolania žalovanej z uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva – napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a napadnutým je potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p. (objektívne hľadisko prípustnosti dovolania). V tejto časti je vylúčená prípustnosť dovolania žalovanej aj zo subjektívneho hľadiska, lebo napadnutým žalobou zamietajúcim výrokom rozsudku odvolacieho súdu žalovaná nebola dotknutá na svojich právach a oprávnených záujmoch. Subjektívne procesné oprávnenie ale nemá účastník, v neprospech ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu nevyznelo a ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý vo svojich právach (viď R 40/1993). S prihliadnutím na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej v tejto časti odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p., pričom sa v tejto súvislosti nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

2. Pokiaľ dovolanie žalovanej smeruje aj proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej v časti týkajúcej sa sumy 231,91 € spolu s príslušenstvom, v tejto časti prípustnosť dovolania výslovne vylučuje § 238 ods. 5 O.s.p.

Podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom

trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

V preskúmvanej veci bol návrh na začatie konania doručený súdu 11. decembra 2009; v deň začatia súdneho konania určovalo výšku minimálnej mzdy ustanovenie § 1 písm. a/ nariadenia vlády č. 422/2008 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy. Podľa tohto ustanovenia minimálna mzda pre rok 2009 predstavovala sumu 295,50 €. Trojnásobok tejto sumy je 886,50 €.

Pokiaľ ide o predmet sporu, žalobca sa v konaní domáhal zaplatenia 413,79 € s príslušenstvom. Po čiastočnom zastavení konania zostala predmetom sporu suma 231,91 € s príslušenstvom. Súd prvého stupňa žalobu o 231,91 € s príslušenstvom zamietol. Na odvolanie žalobcu odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobe v časti vyhovel (t.j. o 231,91 € s príslušenstvom) a v zostávajúcej časti žalovaného príslušenstva žalobu zamietol. Odvolací súd teda z pohľadu ustanovenia § 238 ods. 5 O.s.p. (na príslušenstvo žalovanej pohľadávky sa neprihliada) rozhodol o peňažnom plnení 231,91 €. Dovolanie žalobkyne v dôsledku toho smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu v tejto časti o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (231,91 € < 886,50 €). Prípustnosť dovolania žalovanej je v tejto časti s prihliadnutím na to vylúčená priamo zo zákona (§ 238 ods. 5 O.s.p.).

3. Pokiaľ dovolanie smeruje aj proti výroku o náhrade trov konania, v tejto časti je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p.

4. So zreteľom na vyššie uvedené (bod 2/ až 3/) by dovolanie žalovanej bolo procesne prípustné, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. Na vady uvedenej povahy dovolací súd prihliada ex officio, bez toho, aby ich dovolateľ výslovne uplatnil. O vadu uvedenú v tomto ustanovení ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo

v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalovanej preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktoré nie sú len vecného charakteru (dotýkajúce sa správnosti právneho posúdenia veci) ale vo svojej podstate spochybňujú základné premisy presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (jeho argumentačnú „udržateľnosť“) a záruky, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, teda takého práva na odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľke nebola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07). Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecné súdy majú poskytovať

v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

Povinnosťou dovolacieho súdu bolo bez toho, aby skúmal, či rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na správnom právnom posúdení (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) posúdiť, či prima facie skutkové a právne závery odvolacieho súdu, na ktorých založil namietané rozhodnutie, sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, čo by mohlo mať zároveň za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Vychádzajúc z uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že právo žalovanej na riadne odôvodnenie porušené bolo. Odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu totiž vychádza z ústavne nekonformného výkladu noriem (pravidiel) spojených s uplatnením práva na súdnu ochranu.

Občiansky súdny poriadok stojí na zásade a princípoch, ktoré uprednostňujú zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov konania, trvá na zachovaní zákonov a čestnom plnení povinnosti i na úcte k právam iných osôb (§ 1 O.s.p.). Občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené (§ 3 O.s.p.). Podmienky uplatnenia práva na súdnu ochranu musia byť z materiálneho hľadiska poskytnuté každému účastníkovi konania bez ohľadu, na ktorej strane v spore vystupuje.

Podstatou obsahu dovolania (rovnako i obranou žalovanej v základnom konaní napr. na pojednávaní súdu 13. decembra 2010 a 13. januára 2011) bol tiež argument, že dlh žalovanej „neexistuje“, lebo žalovaná plnila správcovi, ktorý platby vyúčtoval žalobcovi vrátane preplatku 495,20 €. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že dlh žalovanej nevznikol, pretože prijal argumentáciu žalovanej o poukazovaní platieb prostredníctvom správcu žalobcovi. Odvolací súd zaujal názor, že existujúci dlh žalovanej trvá (resp. nezanikol), lebo preplatok (495,20 €), ktorý poukázal správca na peňažný účet bol žalobcom vrátený späť; mesačné zálohové platby žalovanej poukazované správcovi považoval odvolací súd za bezdôvodné obohatenie správcu, pretože žalovaná mala povinnosť plniť žalobcovi.

Na základe konkrétnych okolností tohto prípadu, z ktorých vychádzal odvolací súd, sa vyžadovala špecifická odpoveď na otázku, či žalovanou uskutočnené plnenia správcovi alebo prostredníctvom správcu (vrátane poukázaného preplatku 495,20 €) (ne)mali za následok zánik záväzku žalovanej. Za presvedčivý nemožno považovať záver, že dlh (tiež záväzok) žalovanej trvá a nezanikol, lebo “nájomca nemá voči správcovi žiadne práva a povinnosti, tieto má voči správcovi len navrhovateľ“, za bezvýznamnú treba považovať “prax medzi nájomcom a správcom“. Odvolací súd totiž tento svoj záver odôvodnil stručne bez presvedčivých právnych premís, ktoré bolo nutné zodpovedať s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu. Takéto odôvodnenie potom prima facie prirodzene vzbudzuje dôvodné pochybnosti najmä o presvedčivosti rozhodnutia a spravodlivom usporiadaní vzťahov.

Arbitrárnosť rozhodnutia môže byť kvalifikovaná buď ako rovnocenná konkurencia viacerých protichodných právnych názorov vyslovených súdom, alebo situácia, v ktorej súd svoj jediný právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré prichádzajú do úvahy. Práve o druhý z prípadov arbitrárnosti v danej veci ide. Doterajšie dôvody, ktoré použil odvolací súd pre záver o dôvodnosti žaloby zostávajú neúplnými v tom zmysle, že vo všeobecnej argumentačnej rovine, ale i v konkrétnostiach posudzovaného prípadu, zostávajú nezodpovedané zo všetkých (potrebných) zákonných hľadísk, sú tak nepresvedčivými v tom, či dlh (záväzok) žalovanej splnením (ne)zanikol. Preukazuje to všeobecne akceptovaná právna interpretácia relevantných zákonných ustanovení upravujúcich zánik dlhu (záväzku) jeho splnením, ale i väzba na osobitnú úpravu právnych vzťahov vznikajúcich v súvislosti so správou bytového domu. Občiansky zákonník (v § 559) označuje na prvom mieste spôsob zániku záväzku splnením dlhu (solutio). V prípade splnenia dlhu ide o dva jednostranné právne úkony dvoch rôznych subjektov. Vedľa jednostranného právneho úkonu dlžníka, ktorý poskytuje veriteľovi predmet plnenia s úmyslom splniť svoj dlh, sa pre zánik záväzku splnením, vyžaduje i jednostranný právny úkon veriteľa, ktorým plnenie prijíma. V zmysle § 22 a nasl. Občianskeho zákonníka sa môžu dať účastníci týchto jednostranných úkonov i zastúpiť. K plneniu je síce zásadne povinný dlžník. S povinnosťou splniť dlh sa spája faktický postup, ktorým „v réžii dlžníka“ sa plnenie uskutočňuje, čo však neznamená, že sa nejedná o plnenie povinnosti dlžníkom. V závislosti od druhu záväzku, času, miesta alebo spôsobu plnenia môže dlžník použiť jemu vhodné metódy (spôsoby) a postupy; voľba určitého faktického postupu pri plnení dlhu je na dlžníkovi, pokiaľ to neodporuje dohode s veriteľom alebo povahe plnenia. Tak napríklad pri plnení peňažného

dlhu (záväzku) môže dlžník plniť tiež bezhotovostne spravidla najmä prostredníctvom banky na účet veriteľa (kto má dispozičné oprávnenia k účtom v peňažných ústavoch nerozhoduje). Ak nie je plnenie záväzku viazané na osobné vlastnosti dlžníka (napr. u peňažných záväzkov), je veriteľ povinný prijať plnenie jeho záväzku ponúknuté treťou osobou, ak s tým dlžník súhlasí. Poskytnutím plnenia treťou osobou záväzok voči pôvodnému veriteľovi splnením zaniká, tretia osoba následne vstupuje do práv veriteľa. V závislosti od individuálnych okolností prípadu môže veriteľovi svedčiť povinnosť plnenie prijať, ale rovnako i právo ho odmietnuť. V zmysle § 567 ods. 2 Občianskeho zákonníka, peňažný dlh plnený prostredníctvom peňažného ústavu je splnený pripísaním sumy dlhu na účet veriteľa v peňažnom ústave, ak osobitný zákon neustanovuje inak alebo ak sa veriteľ a dlžník písomne nedohodnú inak. Posúdenie právnych účinkov i povahy jednotlivých právnych úkonov (ktorých cieľom je zánik záväzku jeho splnením) vo svetle konkrétnych skutkových i právnych aspektov prípadu predstavuje neopomenuteľný základ (východisko) pre náležité zdôvodnenie definitívneho právneho záveru o tejto otázke, čo však v odôvodnení odvolacieho rozhodnutia absentuje. V kontexte naznačených medzí odvolací súd však svoje rozhodnutie nevysvetlil a nezdôvodnil, jeho závery preto zostali nepresvedčivé. Nepresvedčivá (všeobecná a nezdôvodnená) je argumentácia, že nájomca je povinný prenajímateľovi platiť nájomné a úhrady spojené s užívaním bytu *bez ohľadu na to, aká bola prax medzi nájomcom a správcom, a že je právne bezvýznamné, ak správca poukázal peňažné plnenie (označené ako preplatok 495,20 €) na peňažný účet žalobcu*, lebo tento sumu neprijal a vrátil ju späť správcovi. Vzťah správcu vykonávajúceho správu domu je jednak právnym vzťahom smerujúcim do vnútra (právny vzťah k vlastníkom bytov), ale tiež i vzťahom navonok (k tretím osobám). Pokiaľ ide o právne úkony realizované navonok - vykonávané správcom pri výkone správy domu voči tretím osobám, ale aj o právne úkony tretích osôb realizované voči správcovi v súvislosti so správou domu, pre tieto platí, že správca je povinný vykonávať správu domu samostatne v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a na ich účet (§ 8b ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších zmien). Uvedené vo všeobecnosti znamená, že tretia osoba je v právnom vzťahu s vlastníkami bytu, ktorí sú správcom zastúpení, plnenia uskutočnené voči správcovi sa považujú za plnenia uskutočnené voči vlastníkom, lebo správca zo zákona koná v mene vlastníkov a na ich účet. Záver o (ne)splnení záväzku musí súd vysvetliť a vyhodnotiť vzhľadom na jednotlivé realizované právne úkony a ich právne účinky berúc do úvahy všetky zistené aspekty posudzovaného prípadu, preukázané i nesporné tvrdenia účastníkov konania a zodpovedajúcu právnu úpravu.

So zreteľom na to, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v žalobe vyhovujúcej časti a súvisiaci výrok o náhrade trov konania a v zrušenom rozsahu mu vrátil vec na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 1. augusta 2013

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová